

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044
2, 3, 6, 16, 18, 20, 25¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 20² STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. **Asmeninis asistentas** – fizinis asmuo, teikiantis asmeninę pagalbą neįgaliajam, su kuriuo jis nėra susijęs artimais giminystės ryšiais (nėra neįgaliojo tėvas (įtėvis) ar motina (įmotė), vaikas (įvaikis), senelis (-ė), vaikaitis, brolis, sesuo), santuokiniais ryšiais (nėra neįgaliojo sutuoktinis) ar su kuriuo negyvena ir netvarko bendro ūkio neįregistravęs santuokos, taip pat nėra teismo paskirtas neįgaliojo globėjas ar rūpintojas.“

2. Papildyti 2 straipsnį nauja 8 dalimi:

„8. **Neįgaliojo aprūpintojas** – fizinis asmuo, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimu paskirtas namuose slaugomam ar prižiūrimam pilnamečiam neįgaliajam, kuriam iki pilnametystės buvo nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis dėl psichikos ir (ar) elgesio sutrikimų ir kuris dėl negalios negali savimi pasirūpinti ir (ar) įgalioti kitą asmenį jam atstovauti, laikinai aprūpinti.“

3. Buvusias 2 straipsnio 8–18 dalis laikyti atitinkamai 9–19 dalimis.

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) visapusiško dalyvavimo – visais lygmenimis visi su neįgaliųjų gyvenimu ir veikla susiję klausimai sprendžiami derinant su jais ir (ar) jų atstovais pagal įstatymą, ir (ar) jų aprūpintojais bei atsižvelgiant į jų patirtį;“.

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Informacijos teikimas

Visos valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos teikia neįgaliesiems, jų šeimos nariams arba jų atstovams pagal įstatymą, arba jų aprūpintojams, taip pat specialistams, dirbantiems neįgaliųjų socialinės integracijos srityje, informaciją apie įgyvendinamas ir numatomas įgyvendinti neįgaliųjų socialinės integracijos politikos priemones ir projektus, teikiamas paslaugas ir materialinę paramą. Visa informacija neįgaliesiems turi būti teikiama jiems prieinama forma.“

4 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio, specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio nustatymo, neįgaliojo aprūpintojo skyrimo;“.

5 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimus dėl:

- 1) neįgalumo lygio, jo atsiradimo laiko, termino;
- 2) darbingumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino;
- 3) profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio asmeniui iki 18 metų, kuris yra (buvo) draudžiamas valstybiniu socialiniu draudimu, ir asmeniui, vyresniam kaip 18 metų;
- 4) neįgaliojo darbo pobūdžio ir sąlygų;
- 5) specialiojo nuolatinės slaugos poreikio, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikio, specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio ir šių poreikių terminų nustatymo;
- 6) netekto darbingumo procentų;
- 7) specialiųjų poreikių lygio ir jo termino nustatymo;
- 8) neįgaliajam rekomenduojamų specialiosios pagalbos priemonių;
- 9) neįgaliojo aprūpintojo skyrimo.“

6 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Asmeniui, kuriam iki pilnametystės buvo nustatytas sunkaus neįgalumo lygis dėl sunkaus arba gilaus protinio atsilikimo, nuo pilnametystės sukakties dienos nustatomas 0 procentų darbingumo lygis.“

2. Pakeisti 20 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Darbingumo lygis nustatomas remiantis asmenį gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas, ir (ar) jo atstovas pagal įstatymą, ir (ar) jo aprūpintojas. Darbingumo lygį nustatanti institucija gali nuspręsti pakviesti asmenį ir (ar) jo atstovą pagal įstatymą, ir (ar) jo aprūpintoją dalyvauti nustatant darbingumo lygį.“

7 straipsnis. Įstatymo papildymas 20² straipsniu

Papildyti Įstatymą 20² straipsniu:

„20² straipsnis. Neįgaliojo aprūpintojo skyrimas, jo teisės ir pareigos

1. Fizinis asmuo skiriamas namuose slaugomo ar prižiūrimo pilnamečio neįgaliojo, kuriam iki pilnametystės buvo nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis dėl psichikos ir (ar) elgesio sutrikimų ir kuris dėl negalios negali savimi pasirūpinti ir (ar) įgalioti kitą asmenį jam atstovauti (toliau – slaugomas ar prižiūrimas asmuo), aprūpintoju 36 mėnesiams nuo slaugomo ar prižiūrimo asmens pilnametystės sukakties dienos Tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimu per 20 darbo dienų nuo fizinio asmens rašytinio prašymo paskirti jį neįgaliojo aprūpintoju ir dokumentų ar jų kopijų, patvirtinančių vieną iš šių sąlygų, gavimo Tarnyboje dienos:

1) jis yra slaugomo ar prižiūrimo asmens tėvas (įtėvis) ar motina (įmotė), išskyrus atvejį, kai tėvo (įtėvio) ar motinos (įmotės) valdžia teismo sprendimu laikinai ar neterminuotai apribota, senelis (-ė), pilnametis brolis ar sesuo;

2) jis iki slaugomo ar prižiūrimo asmens pilnametystės teismo sprendimu paskirtas slaugomo ar prižiūrimo asmens globėju ar rūpintoju.

2. Slaugomam ar prižiūrimam asmeniui tuo pačiu metu gali būti paskirtas tik vienas neįgaliojo aprūpintojas.

3. Tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo sprendimą dėl neįgaliojo aprūpintojo skyrimo pripažįsta netekusiu galios per 5 darbo dienas nuo dokumentų ar jų kopijų ir (ar) informacijos, patvirtinančių šiuos faktus ar aplinkybes, gavimo Tarnyboje dienos:

1) neįgaliojo aprūpintojas raštu atsisakė būti slaugomo ar prižiūrimo neįgaliojo aprūpintoju;

2) pasikeitė slaugomo ar prižiūrimo asmens sveikatos ir (ar) funkcinė būklė ir jis pats išreiškė valią (žodžiu, raštu, veiksmu ar kitokia valios išreiškimo forma) – atsisakė paskirto neįgaliojo aprūpintojo;

3) Tarnyba iš savivaldybės administracijos, kitų įstaigų, institucijų, organizacijų ar fizinių asmenų gavo raštišką informaciją, įrodančią, jog paskirtas neįgaliojo aprūpintojas jo neaprūpina, ir Tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka įvertino šios informacijos pagrįstumą.

4. Tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimas dėl neįgaliojo aprūpintojo skyrimo netenka galios, jei:

- 1) slaugomam ar prižiūrimam asmeniui teismas paskiria globėją ar rūpintoją;
- 2) neįgaliojo aprūpintojas miršta;
- 3) slaugomas ar prižiūrimas asmuo miršta.

5. Tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimui dėl neįgaliojo aprūpintojo skyrimo netekus galios šio straipsnio 3 dalyje ir 4 dalies 2 punkte nurodytais pagrindais, slaugomam ar prižiūrimam asmeniui šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka gali būti paskirtas kitas neįgaliojo aprūpintojas. Neįgaliojo aprūpintojas skiriamas laikui, likusiam iki datos, kai sukanka 36 mėnesiai nuo slaugomo ar prižiūrimo asmens pilnametystės. Tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimas dėl neįgaliojo aprūpintojo skyrimo įsigalioja nuo fizinio asmens rašytinio prašymo paskirti jį neįgaliojo aprūpintoju ir dokumentų ar jų kopijų gavimo Tarnyboje dienos.

6. Neįgaliojo aprūpintojo skyrimo ir jo veiklos priežiūros tvarką nustato Tarnybos direktorius.

7. Neįgaliojo aprūpintojo teisės:

1) kreiptis į viešojo administravimo subjektus dėl neįgaliųjų socialinės integracijos paslaugų ir priemonių slaugomam ar prižiūrimam asmeniui teikimo;

2) gauti, tvarkyti ir naudoti slaugomam ar prižiūrimam asmeniui paskirtas ir išmokėtas tikslines kompensacijas, šalpos ir kitas išmokas, socialinio draudimo pensijas;

3) gauti informaciją apie slaugomam ar prižiūrimam asmeniui nustatytus neįgalumo lygį, darbingumo lygį, specialiuosius poreikius, rekomenduojamas specialiosios pagalbos priemones.

8. Neįgaliojo aprūpintojo pareigos:

1) aprūpinti slaugomą ar prižiūrimą asmenį (juo rūpintis, tenkinti jo būtiniausius individualius poreikius);

2) gaunamas, administruojamas slaugomam ar prižiūrimam asmeniui skirtas tikslines kompensacijas, šalpos ir kitas išmokas, socialinio draudimo pensijas naudoti tik slaugomam ar prižiūrimam asmeniui aprūpinti.“

8 straipsnis. 25¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 25¹ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Neįgaliojo, pageidaujančio gauti asmeninę pagalbą, asmeninės pagalbos poreikį jo prašymu nustato socialiniai darbuotojai, paskirti savivaldybės vykdomosios institucijos nustatyta tvarka. Asmeninės pagalbos poreikio nustatymo ir asmeninės pagalbos teikimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras. Sprendimą dėl asmeninės pagalbos skyrimo, sustabdymo, atnaujinimo, pratęsimo ir nutraukimo priima socialinio darbuotojo, nustačiusio asmeninės pagalbos poreikį, teikimu savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo. Asmeninės pagalbos poreikis nustatomas vieniems metams nuo sprendimo dėl asmeninės pagalbos skyrimo priėmimo dienos.“

2. Pakeisti 25¹ straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis negali viršyti 20 procentų asmeninės pagalbos teikimo išlaidų dydžio ir negali būti didesnis negu 20 procentų neįgaliojo pajamų, nustatytų ir apskaičiuotų vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymo 30 straipsniu. Asmeninė pagalba teikiama nemokamai neįgaliajam, kurio pajamos yra mažesnės negu 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai. Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydį nustato savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2022 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras bei Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Asmeninis asistentas, iki šio įstatymo įsigaliojimo teikęs asmeninę pagalbą neįgaliajam, ją teikia, kol baigiasi neįgaliajam nustatytas asmeninės pagalbos poreikio terminas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas